

CZEGO I JAK
BĘDZIEMY SIĘ UCZYĆ?

BLANDYNA
ZAJDLER

SCENARIUSZE LEKCJI GEOGRAFII dla III etapu edukacyjnego w zakresie rozszerzonym

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – Anna Kasperska-Gochna
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji

Co grozi Ziemi przy wzroście temperatury powietrza?

Klasa I, Blok III.1; Pp.– R. Dział. III (1, 5, 7)

Cel: Ocena konsekwencji zmian klimatycznych na Ziemi. Uczeń:

- wykazuje związek między budową atmosfery a zjawiskami i procesami meteorologicznymi;
- na podstawie własnych obserwacji i innych źródeł informacji identyfikuje czynniki warunkujące mikroklimat miejsca, w którym zlokalizowana jest jego szkoła;
- dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych.

Metody/Techniki/Formy pracy: metoda naukowa – oparta na pracy z tekstem, z filmem, analizie danych; dyskusja panelowa, prezentacja.

Środki dydaktyczne: mapa ścienna fizyczna świata, Polski, atlas, rzutnik, laptop, podręcznik, materiały ksero o skutkach ocieplenia klimatu (od nauczyciela i własne), film, Internet, film z YouTube – fragment, np. „Globalne ocieplenie czy globalna manipulacja?” Dokument PCh24TV; podręczniki, zeszyty, mapa fizyczna i klimatyczna świata.

Opis przebiegu zajęć/lekcji

Faza wstępna: (10 min.) Nauczyciel podaje temat lekcji, prosi chętnych o przypomnienie definicji zrównoważonego rozwoju i jego celów, które widnieją na planszy na ścianie pracowni. Jako wprowadzenie do tematu – (5 min.) fragment filmu z YouTube (np. „Globalne ocieplenie...”). Informuje, że temat zostanie zrealizowany metodą „dyskusji panelowej”; w tym celu dzieli uczniów na cztery grupy, każda z grup otrzymuje/losuje jeden materiał spośród przygotowanych przez nauczyciela; powstają 4 panele pracujące nad skutkami globalnego ocieplenia w aspekcie: 1. Terytorialnym, 2. Zdrowotnym, 3. Gospodarczym, 4. Przyrodniczym (fauna i flora).

Faza realizacji: 30 min.

- Nauczyciel stawia przed uczniami problem: **Co grozi ziemi, jeśli temperatura powietrza wzrośnie kilka stopni?** i wspólnie z uczniami formułuje hipotezę badawczą do potwierdzenia lub odrzucenia po analizie danych, np. **Świata grozi katastrofa.**
- Uczniowie pracują w grupach, analizują dane, najważniejsze skutki ocieplenia klimatu, zapisują na dużych arkuszach papieru, przygotowując się do dyskusji i do weryfikacji hipotezy badawczej.

- Dyskusja panelowa z udziałem moderatora oraz prezentacja wyników analiz w grupach ustnie i na plakatach; Odpowiedź na pytanie w temacie lekcji i weryfikacja hipotezy oraz wniosków – każda grupa zapisuje na tablicy co najmniej 1 wniosek; wnioski te są zapisywane także w zeszytach. Prezentacja efektów pracy grup to konkluzja postawionej hipotezy.

Faza końcowa – podsumowująca: 5min.

Nauczyciel dziękuje uczniom za efektywną pracę, za współpracę, za wnioski; wszyscy uczniowie otrzymują plusy, a moderator i najaktywniejsi prezeserzy danych – oceny, np. bdb. Zadaje też wszystkim zadanie do przemyślenia w domu: **Co każdy z nas może zrobić w życiu codziennym na rzecz ograniczenia zmian klimatycznych?**

Komentarz metodyczny

Lekcja prowadzona metoda dyskusji panelowej i moderowania przez wybranego ucznia, asystenta nauczyciela, panelistę; poszukiwanie odpowiedzi na pytanie w temacie lekcji i potwierdzenie bądź odrzucenie założonej hipotezy – to działania problemowe, metody paranaukowe, zalecane do stosowania z uczniami, celem rozwijania u nich wielu kompetencji kluczowych: analiza, porównywanie, wnioskowanie, argumentowanie, przewidywanie, samodzielne, kreatywne myślenie etc. Zadaniem grup jest zapoznanie się z treścią artykułów, wynotowanie informacji, które mogą stanowić odpowiedź na pytanie w temacie, wybór osoby prowadzącej, tzw. panelisty/moderatora, który przy pomocy nauczyciela prowadzi dyskusję, poszukując odpowiedzi na pytanie postawione w temacie. Istotą tej metody jest przywoływanie jak największej liczby informacji, danych, faktów, także tych uzyskanych na wcześniejszych lekcjach. Uczniowie w grupach analizują interpretują mapy klimatyczne, synoptyczne, zdjęcia satelitarne, dane dotyczące temperatur powietrza, film „ocieplenie klimatu”, a następnie omawiają zagrożenia i skutki zjawisk ekstremalnych, np. wpływu zanikania pokrywy lodowej w obszarach okołobiegunowych na gospodarkę, życie mieszkańców, świat roślin i zwierząt. Temat bardzo ciekawy, często wywołujący emocje; jest szansa, że w realizację tematu zaangażują się wszyscy uczniowie, także z SPE, bo każdy będzie się chciał wykazać. Wypowiedzi (ustne lub pisemne), prace wszystkich chętnych zostaną ocenione na początku następnej lekcji. Jest to tak naprawdę zadanie dla uczniów z trudnościami w nauce; łatwe, krótkie, może je sobie przygotować pisemnie i choćby odczytać na następnej lekcji, aby zdobyć pozytywną ocenę lub choćby plusa.

Kompetencje w zakresie: rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności, matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii inżynierii, osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się.